

7/10673
GK92

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 2323
Konu :İzmir Milletvekili
Ahmet Kenan TANRIKULU'nun
Yazılı Soru Önergesi

.../.../2017
04 Mayıs 2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 16.01.2017 tarihli ve 43452547-120.07-78061 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Ahmet Kenan TANRIKULU'nun Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/10673 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet ÖZHASEKİ
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (3 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN AHMET KENAN TANRIKULU'NUN
TBMM 7/10673 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Aralık ayının son günlerine doğru İzmir'in Çeşme İlçesi'nde kayalıklara oturan bir yük gemisinden sızan yakıtın; Paşa Limanı, Ilıca Yıldız Burnu ve Dalyan kıyılarına kadar ulaşması engellenememiştir. Denizde kalın bir tabaka oluşturan yakıt kıyılarına da ulaşarak, ciddi boyutlarda deniz ve çevre kirliliğine sebep olmuştur.

Bu bağlamda;

- 1-Turizm potansiyeli çok yüksek olan Çeşme'nin zarar gören denizi ve kıyıları hangi bilimsel yöntemlerle temizlenmekte ve bu temizlik sonrası yapılan ölçümler hangi değerlerdedir?
- 2-Konu ile ilgili Bakanlığınız hangi tarihte, hangi işlemleri başlatmış, söz konusu gemi hakkında ne gibi cezai işlem uygulanmıştır?
- 3-Bakanlık olarak çevreye verilen zararın tespiti konusunda hangi çalışmalar yapılmış ve bunların sonuçları neler olmuştur?
- 4-Sızan yakıtın deniz dibinde ve kıyılarında oluşturduğu ağır toksik atığın etkileri ne şekilde ölçülmüştür? Denize ve kıyılara yayılan yakıt ne kadardır?
- 5-Toplanan atıklar lisanslı tesislere çıkarılmış mıdır? Atıklar tekrar toprak ve deniz kirliliğine neden olacak mıdır? Temizlik için planlanan süre ne kadardır?
- 6-Deniz ve kıyı temizliği konusunda Bakanlığınızın İzmir için hangi projeleri, ne zaman hayata geçecektir?

CEVAPLAR:

1-Çeşme ıldır Körfezi mevkiinde gerçekleşen olaya müdahale çalışmaları, 2011 yılında hazırlanan Ege ve Batı Akdeniz Bölgesel Acil Durum Planı kapsamında yürütülmektedir.

İzmir İli, Gerence Körfezi mevkiinde adresinde "Su Ürünleri Yetiştiriciliği" faaliyetinde bulunan Sagun Grubuna ait Kemal Balıkçılık İhracat Ltd.Şti. firmasının orkinos çiftliğinde yapılan orkinos hasadı sonrasında 9453418 IMO numaralı MV LADY TUNA isimli gemi, gümrük kontrollerinin yapılacağı koordinata hareket ederken, Çeşme ıldır Körfezi mevkiinde 18.12.2016 tarih ve saat 13.40 sularında kayalıklara oturması sonucu denizde oluşan kirliliğe Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca "Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale Görevi Verilebilecek Şirket/Kurum/Kuruluşların Seçimine Ve Yetki Belgesi Bulunan Şirket/Kurum/Kuruluşlar İle Kıyı Tesislerinin Çalışma Usullerine İlişkin Tebliğ" kapsamında Acil Müdahale Yetki Belgesi verilen Most Denizcilik ve Çevre Hizmetleri A.Ş. tarafından Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerden Kaynaklanan Kirliliğe Hazırlıklı Olma ve Müdahale ile İlgili Eğitim Seminerleri ve Tatbikat Programlarında,

eğitimlerini tamamlamış personel tarafından müdahale edilmiş ve temizleme çalışmaları yapılmıştır. Kıyı tarafındaki (İlca, Paşalimanı ve Şifne bölgelerinde) kirliliğe ise yine Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığınca Acil Müdahale Yetki Belgesi verilen Mare Deniz Temizlik Hiz. A.Ş. tarafından müdahale edilmiş ve temizlik çalışmaları devam etmektedir. 18.01.2017 tarihinde toplanan Zarar Tespit Komisyonunda alınan “Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun Uygulama Yönetmeliği’nin 39. Maddesi uyarınca ‘canlı kaynaklar ve deniz yaşamına verilen zararları ve ileride meydana getirebileceği tüm ekolojik zararların’ belirlenmesi için rapor bedelinin, komisyonca onaylanması halinde P&I kulübü tarafından karşılanmak üzere Dokuz Eylül Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Teknoloji Enstitüsüne araştırma yaptırılmasına, araştırma sonucu sunulacak raporun içeriğinde bir zarar belirtilmesi ve Komisyonca bunun onaylanması halinde alınacak kararın ilgili Kuruluşlara iletilmesine” kararı ile Dokuz Eylül Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Teknoloji Enstitüsü tarafından yapılacak araştırma sonucu temizlik sonrası alınan neticeler belli olacaktır.

2-İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü teknik elemanları tarafından 18.12.2016 Pazar günü (kazanın olduğu gün) saat 17.00 de olay yerine intikal edilmiş ve Most Denizcilik ve Çevre Hizmetleri A.Ş. tarafından ilk müdahale operasyonu bitene kadar (saat 03:00’a kadar) müdahale bölgesinde bulunulmuştur. Ayrıca, 19.12.2016 ve 23.12.2016 tarihlerinde gemi ve denizdeki kirliliğe müdahale çalışmaları denetlenmiştir. 23.12.2016 tarihinde kirliliğin kıyıya vurmasıyla İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü teknik elemanları tarafından kıyıda temizleme çalışmaları o günden itibaren sürekli devam etmekte ve incelenmektedir. 2011/9 sayılı Yetki Devri Genelgesi ile, Liman Başkanlıklarının yetki alanı ile yetki devri verilen Büyükşehir Belediyelerinin yetki alanı dışında kalan tüm deniz alanlarında, gemilerden kaynaklanan deniz kirliliğinin kontrol edilmesi amacıyla 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili yönetmeliklerinde Bakanlığımızca, belirtilen yasaklara, standartlara ve yükümlülöklere uymayanlara Çevre Kanunu’nun “İdari Nitelikteki Cezalar” başlıklı 20’nci maddesinin (1) bendinde (son paragrafında belirtilenler hariç) belirtilen hükümler kapsamında gemilere idari yaptırım uygulanması yetkisi Sahil Güvenlik Komutanlığına verilmiş olup, sözkonusu LADY TUNA isimli gemiye idari yaptırım Çeşme Sahil Güvenlik Bot Komutanlığı tarafından uygulanmıştır.

Bu olay çerçevesinde, Sahil Güvenlik komutanlığı tarafından Çevre Kanunu’nun 20 (1) maddesine istinaden 69.669 TL para cezası kesilmiştir.

3-26.12.2016 tarihinde toplanan Zarar Tespit Komisyonunda; Çeşme Liman Başkanlığı tarafından tazmin talepleri ile ilgili basın duyurusunu mevzuat gereğince yapılması, basın duyurusunda;

http://www.ubak.gov.tr/BLSM_WIYS/DTGM/tr/documan/20140901_110017_64032_1_64480.df linkinde verilen dosyada belirtilen hususların dikkate alınarak tazmin taleplerinin hazırlanması kararı alınmış olup; Çeşme Liman Başkanlığı’na iletilen zarar tazminleri incelenmektedir. Ayrıca, 18.01.2017 tarihinde toplanan Zarar Tespit Komisyonunda alınan “Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun Uygulama Yönetmeliği’nin 39. Maddesi uyarınca ‘canlı kaynaklar ve deniz yaşamına verilen zararları ve ileride meydana getirebileceği tüm ekolojik zararların’ belirlenmesi için rapor bedelinin, komisyonca onaylanması halinde P&I kulübü tarafından karşılanmak üzere Dokuz Eylül Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Teknoloji Enstitüsüne araştırma yaptırılmasına, araştırma sonucu sunulacak raporun içeriğinde bir zarar belirtilmesi ve Komisyonca bunun onaylanması halinde alınacak kararın ilgili Kuruluşlara

iletilmesine' kararı ile yapılacak araştırma sonucu çıkabilecek zararlar geminin P&I kulübünden tazmin edilecektir.

4- LADY TUNA isimli gemiden kaza sonucu denize ve kıyılara yayılan toplam yakıt yaklaşık 170 tondur. 18.01.2017 tarihinde toplanan Zarar Tespit Komisyonunda alınan "Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun Uygulama Yönetmeliği'nin 39.Maddesi uyarınca 'canlı kaynaklar ve deniz yaşamına verilen zararları ve ileride meydana getirebileceği tüm ekolojik zararların' belirlenmesi için rapor bedelinin, komisyonca onaylanması halinde P&I kulübü tarafından karşılanmak üzere Dokuz Eylül Üniversitesi Deniz Bilimleri ve Teknoloji Enstitüsüne araştırma yaptırılmasına, araştırma sonucu sunulacak raporun içeriğinde bir zarar belirtilmesi ve Komisyonca bunun onaylanması halinde alınacak kararın ilgili Kuruluşlara iletilmesine" kararı ile yapılacak araştırma sonucu deniz dibinde ve kıyılarında oluşturduğu ağır toksik atığın etkileri belli olacaktır.

5-Denizde toplanan atıklar Petrol-1 isimli tankere nakledilmiş ve bu tankerle Bakanlığımızca lisanslandırılmış Atık Kabul Tesislerine verilmiştir. Kıyıda toplanan atıklar da Bakanlığımızca lisanslandırılmış bertaraf tesisine gönderilmiş ve kıyıda temizleme çalışmaları devam ettiğinden oluşan atıkların gönderimi devam etmektedir. Toplanan atıkların çevre mevzuatına uygun bertarafı sağlandığından herhangi bir kirliliğine neden olmayacaktır. Bu konuda İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü teknik elemanları tarafından temizlik çalışmaları sürekli denetlenmekte ve bir aksaklığa veya ikincil bir kirliliğe sebebiyet verilmemesi için yoğun çaba sarf edilmektedir. Temizlik çalışmaları için planlanan net bir süre yoktur. Temizlik bitmesine müteakip yapılacak inceleme ve araştırmalar ile temizlik çalışmaları sonlandırılacaktır.

6- Denizlerin korunmasına yönelik olarak yürütülen çalışmalar;

-Gemilerden Kaynaklanan Atıkların Yönetimi; Ülkemizde gemilerden atık alınması ve atıkların kontrolüne ilişkin iş ve işlemler 26/12/2014 tarihli ve 25682 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği" kapsamında; İzmir ilinde bulunan 21 limanda gemilere atık alım hizmeti verilmektedir.

-Acil Müdahalenin Planlanması; 5312 sayılı "Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun kapsamında Ülkemiz 1 ulusal ve 6 bölgesel acil müdahale planı ile deniz kirliliğine yol açabilecek büyük kazalara yönelik müdahale sistemini oluşturmuştur. Bu kapsamda İzmir ilini de kapsayan Ege ve Batı Akdeniz Bölgesel Acil Durum Planı 2011 yılında hazırlanmıştır. Ayrıca, İzmir ilinde yüksek risk içeren 35 tane kıyı tesisi belirlenmiş ve bunların hepsinin Risk Değerlendirmesi ve Acil Müdahale Planları hazırlanmış ve Bakanlığımızca onaylanmıştır.

-Çevre Dostu Balık Çiftliklerinin Geliştirilmesi; Bakanlığımız ve Dokuz Eylül Üniversitesi tarafından, Muğla, İzmir ve Aydın İllerinde yürütülmekte olan, "Çevresel Açıdan Sürdürülebilir Çevre Dostu Balık Çiftlikleri Sisteminin Oluşturulması Projesi" ile balık çiftliklerinin kurulacağı deniz alanlarının taşıma kapasitesinin araştırılması; kıyıdan uzaklık, derinlik ve akıntı hızı gibi mevcut kriterlerin gözden geçirilmesi, hassas alanlar ve bu alanların korunması için alınabilecek önlemler, ötrofikasyon riski için kullanılan Trix indeksinin denizlerimize göre kalibrasyonu ile balık çiftliklerinin izlenmesi ve denetiminde uygun kriterlerin ortaya konulması amaçlanmaktadır.